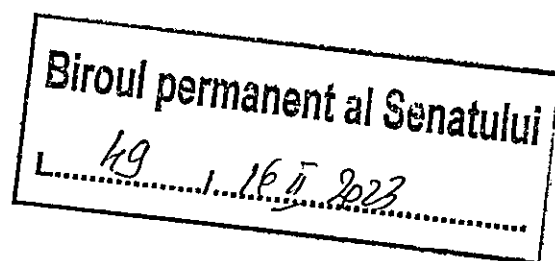

PRIM MINISTRU

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice*, inițiată de domnul senator PSD Ion Rotaru împreună cu un grup de parlamentari PSD (Bp.790/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*, prin care se propune pensionarea anticipată cu 2 ani a persoanelor care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele aferente de poluare, cu aplicarea penalizării prevăzute de lege aferentă perioadei de anticipare.

II. Observații

1. Menționăm că, începând cu data de 1 ianuarie 2011, sistemul public de pensii este reglementat de *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare*, act normativ prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu pentru persoanele aflate în aceeași situație juridică în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

În conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, acordarea pensiei anticipate parțiale, înainte de împlinirea vârstei standard de pensionare, deci înainte de producerea riscului de bătrânețe pentru asigurați, constituie o facilitate pe care sistemul public o oferă participanților săi care doresc să se retragă mai devreme de pe piața muncii, ca opțiune personală.

Posibilitatea obținerii cu anticipație, în limitele impuse de lege, a unor drepturi de asigurări sociale reprezintă garanția asigurării unor mijloace de subzistență pentru persoanele care, fiind lipsite de resurse materiale din cauza expirării perioadelor de șomaj sau în lipsa locurilor de muncă, nu îndeplinesc condițiile pentru pensionarea la limită de vârstă.

Precizăm faptul că, prin existența unui număr mare de beneficiari de pensie anticipată, se reduce semnificativ vârsta reală de pensionare iar, prin *Legea nr. 263/2010*, s-a urmărit tocmai creșterea vârstei standard de pensionare prin descurajarea numărului de pensionări anticipate.

Descurajarea pensionărilor cu anticipație se circumscrie preocupărilor generale manifestate, în domeniul pensiilor, de statele membre ale Uniunii Europene, documentele comunitare recente subliniind faptul că trebuie să existe un raport adecvat între populația activă și populația retrasă la pensie, în acest sens fiind făcută recomandarea de a se limita accesul la pensia anterior împlinirii vârstei standard de pensionare.

Prin *Legea nr. 263/2010*, au fost prevăzute reduceri ale vârstei standard de pensionare pentru stagiile de cotizare realizate în condiții deosebite de muncă, condiții speciale și alte condiții de muncă, respectiv pentru stagiul de cotizare realizat în condiții de handicap preexistent calității de asigurat.

Astfel, reducerea vârstelor standard de pensionare, din punctul de vedere al legislației privind sistemul public de pensii, operează în situații expres prevăzute de lege, de exemplu pentru activitatea în locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la

condițiile specifice unor categorii de servicii publice, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților pentru stagiul de cotizare realizat în condiții de handicap. Reducerea vârstelor standard de pensionare mai este prevăzută și prin legi speciale, de exemplu în cazul luptătorilor pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989.

Acordarea unor facilități la pensionare pentru anumite categorii de persoane ar crea dezechilibre între contribuabili și beneficiari iar, în final, ar nega chiar scopul reformei sistemului public de pensii.

Promovarea inițiativei legislative ar genera discrepanțe față de persoanele aflate în această situație pensionate anterior intrării în vigoare a propunerii și cele care ar urma să beneficieze de această modificare și ar institui un tratament discriminatoriu.

După cum se cunoaște, analiza sistemului de pensii, constituie una din măsurile asumate și aprobate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență.

În cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale a propus reforma sistemului de pensii, inclusă la momentul elaborării PNRR în cadrul Componentei 8 *Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii*, componentă care cuprinde o serie de reforme și investiții menite să abordeze principale provocări cu care se confruntă sistemul de pensii.

Potrivit celor angajate prin acest document strategic național, sistemul de pensii va fi reformat, refăcut și pus pe baze solide, prin intermediul unui cadru legislativ care să corecteze inechitățile din sistemul de pensii, care să asigure sustenabilitatea și predictibilitatea sistemului și care să respecte *principiul contributivității* în raport cu beneficiarii drepturilor de pensie.

Intervențiile privind sistemul public de pensii din cadrul componentei 8 sunt reprezentate de următoarele obiective:

- Reforma sistemului public de pensii;
- Susținerea procesului de evaluare a dosarelor de pensii aflate în plată;
- Eficiență operațională și servicii electronice avansate pentru sistemul național de pensii prin digitalizare.

Reforma va presupune elaborarea unei noi legi a sistemului public de pensii, care va oferi soluții pentru:

- Eliminarea inechităților dintre beneficiarii sistemului, respectiv atât între genuri, cât și dintre categorii de persoane care au desfășurat activitatea în aceleași condiții de muncă și cu un nivel de salarizare relativ similar, indiferent de anul pensionării. Această direcție de reformă este necesară ținând cont de faptul că legislația actuală, cu numeroasele modificări și completări legislative, a determinat multe inechități care au generat nemulțumiri pensionarilor aflați în plată cu quantumuri diferite, deși au realizat aceeași perioadă de contribuții;

- Întărirea *principiului contributivității*, astfel încât quantumul pensiei să reflecte activitatea profesională și contribuția la sistemul public de pensii, în raport de veniturile realizate de asigurat. Pentru a se adresa acestei provocări, se are în vedere introducerea unei noi formule de calcul, bazată pe numărul de puncte realizat de fiecare beneficiar, care va asigura consolidarea legăturii dintre contribuția plătită și beneficiul acordat;

- Menținerea unui nivel adecvat al pensiilor, prin raportare la riscurile și vulnerabilitățile cu care se confruntă sistemul public de pensii din România și oferirea de șanse egale la drepturi de pensie adecvate și durabile, în scopul prevenirii sărăciei persoanelor de vârstă înaintată;

- Reglementarea unui mecanism de indexare a pensiilor, corelat cu realitățile economice. Noul mecanism se va baza pe indicatori reali și predictibili, care să favorizeze creșterea nivelului de încredere în sistem, concomitent cu asigurarea unei predictibilități reale a evoluției pensiilor publice.

Noul cadru legislativ, prevăzut pentru finalizare până la data de 31 martie 2023, va fi elaborat pe baza asistenței tehnice solicitată de către Guvern, realizată de către Banca Mondială.

2. Considerăm că aplicarea prevederilor inițiativei legislative poate avea implicații financiare negative asupra cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat și, implicit, asupra bugetului general consolidat.

În acest sens, era necesar să fie avute în vedere dispozițiile art. 138 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, potrivit căroră „*Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

3. Semnalăm că, potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă este justificată de restricționarea dreptului de a cumula pensia cu salariul și îngrădirea dreptului la muncă a persoanelor pensionate anticipat, fără penalizare, cu toate că acestea se pensionează tocmai din cauza expunerii la factorii de risc de o virulență deosebită ce au condus la degradarea sănătății. Argumentele prezentate nu pot fi susținute, având în vedere prevederile art. 114 alin.(1) lit.b) din *Legea nr. 263/2010*, potrivit căreia plata pensiei se suspendă în situația în care „*pensionarul, beneficiar al unei pensii anticipate sau al unei pensii anticipate parțiale, realizează venituri lunare aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit.a) și b) au pct. IP*” (activități pe bază de contract individual de muncă, funcționari publici, funcții electivă,..).

De asemenea, considerăm că, potrivit art. 26 și art. 54 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*¹, era necesar ca inițiatorii să analizeze necesitatea instituirii unor soluții legislative tranzitorii care să reglementeze situația cererilor de pensionare în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentului demers legislativ.

¹

ART. 26

Proiectul de act normativ trebuie să cuprindă soluții legislative pentru situații tranzitorii, în cazul în care prin noua reglementare sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a noii reglementări. De asemenea, proiectul trebuie să cuprindă, dacă este cazul, măsuri legislative privind soluționarea conflictului între acte normative de categorii diferite, cu respectarea principiului ierarhiei actelor normative.

ART. 54

(1) Dispozițiile tranzitorii cuprind măsurile ce se instituie cu privire la derularea raporturilor juridice născute în temeiul vechii reglementări care urmează să fie înlocuită de noul act normativ.

(2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât punerea în aplicare a noului act normativ să decurgă firesc și să evite retroactivitatea acestuia sau conflictul între norme succesive.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Doamnei senator Alina-Ștefania GORGHIU
Vicepreședintele Senatului